

- **wat is vrijwilligerswerk volgens de wet ?**

Vrijwilligerswerk is het verrichten van activiteiten, onverplicht en onbezoldigd en dit ten behoeve van anderen of de samenleving, ingericht door een organisatie (bv Volleybal) Dus elke vorm van loon is uitgesloten. Een trainer kan dus niet als vrijwilliger jongeren begeleiden in dezelfde club waar hij als trainer tewerkgesteld is.

Voorbeelden :

Iemand die dagelijks in het park gaat joggen, is misschien wel een sporter maar daarom nog geen sportvrijwilliger, want hij organiseert geen activiteit of helpt niet mee in een club.

Kassiers, voetbalstewards, controleurs, wegcommissarissen en onbezoldigde medewerkers in het cafeteria van de club kunnen wel vrijwilligers zijn.

Trainers of spelers die loon ontvangen, een stagiaire of sportmonitor met een arbeidsovereenkomst of jobstudenten in een sportclub, zijn geen vrijwilligers, want zij doen dit niet gratis of onverplicht.

Een bestuurslid van een tennisclub, iemand die gratis het voetbalveld onderhoudt of truitjes wast en een onbezoldigd jeugdtrainer (ontvangt geen loon) van een zwemclub is wel een vrijwilliger.

- organisatienota en afspraken

clubs zijn verplicht hun vrijwilligers een organisatienota te overhandigen, waarin de doelstellingen, verzekeringen, vergoedingen kenbaar worden gemaakt.

De club moet kunnen bewijzen dat de vrijwilliger deze organisatienota ontvangen heeft.

- Afsprakennota

Vrijwilligers hebben geen arbeidsovereenkomst met hun club. Om de verantwoordelijkheid van club en vrijwilligers nog beter te benadrukken kan er een afsprakennota opgemaakt worden tussen beide partijen.

Voorbeeld :

Een zwemster vertelt haar coach over de financiële problemen in haar familie en zegt dat ze daarom niet mee kan op sportkamp. De coach wil hulp bieden en zoekt openlijk een "sponsor" voor de zwemster. Als de vader van de zwemster daarvan hoort, dreigt hij ermee naar de rechtbank te stappen omdat de zwemclub haar boekje te buiten gaat en zich niet mag mengen met de privéaangelegenheden van de familie. De coach maakt ondanks zijn goede bedoelingen inderdaad een fout door als vrijwilliger de geheimhoudingsplicht niet te respecteren.

Een vrijwilliger klaagt dat hij geen vergoeding krijgt voor zijn vervoer van en naar de vrijwilligersactiviteit. De organisatie heeft in de afsprakennota duidelijk omschreven dat er geen vergoedingen voor vervoerskosten betaald worden. De vrijwilliger kan dus geen aanspraak maken op een vergoeding van deze aard.

- aansprakelijkheid van de vrijwilliger en de organisatie
de organisatie is de eerste verantwoordelijke indien de vrijwilliger per ongeluk schade veroorzaakt. Dit alles wanneer de club als VZW fungeert.

Voorbeeld :

Een steward brengt tijdens een wedstrijd er ongeluk schade toe aan een supporter. De betrokken supporter kan een schadevergoeding van de club eisen (niet rechtstreeks van de vrijwilliger).

Een seingever ontvreemdt geld van een clublid tijdens een wedstrijd. De gedupeerde klaagt de seingever aan. De seingever wordt veroordeeld wegens diefstal. De club die de seingever als vrijwilliger inschakelt, komt op geen enkele wijze tussen in deze fout.

Een vrijwilliger brengt schade toe aan een jas van een bezoeker bij een volleybalwedstrijd. De club draait op voor de kosten. Als blijkt dat de vrijwilliger dit al vaker overkomen is en meermaals gewaarschuwd werd om voorzichtiger om te springen met andermans kleding, verhaalt de club de kosten op de vrijwilliger.

- verzekering voor vrijwilligers

de club is verplicht om zichzelf en de vrijwilligers te verzekeren voor de burgerlijke aansprakelijkheid. Een minimale verzekeringsplicht wordt de club opgelegd die met vrijwilligers werken. Kan uitgebreid worden waardoor enkele voorwaarden worden opgelegd aan de verzekeringsmaatschappij waar een vrijwilligerspolis minimaal aan voldoet. Vrijwilligerwerk mag niet meer uitgesloten worden bij een familiale verzekeringspolis.

In de praktijk moeten organisaties nagaan of de verplichte verzekering een voldoende dekking geeft voor de risico's van de activiteiten die ze organiseren. Bv rechtsbijstand om advocaten te vergoeden.

Voorbeeld :

Een vrijwilliger helpt een rolstoelgebruiker op weg naar een zittribune in de sporthal. Door een ongeluk ramt de rolstoel onderweg een glazen deur, met lichamelijke en stoffelijke schade als gevolg. De verzekering dekt deze schade.

Een jongen breekt door een dom ongeluk zijn arm bij een spel tijdens het sportkamp. Het blijkt dat de vrijwillige sportmonitor geen fout treft. De ouders willen de ziekenhuiskosten verhalen op de verzekering van de sportmonitor. De organisator van het sportkamp draait volledig voor de kosten op, want de voorzitter heeft helaas geen enkele verzekering afgesloten voor dit kamp (alhoewel dit wettelijk verplicht is). De monitor blijft buiten schot.

Een kassier stopt om persoonlijke redenen plots met vrijwilligerswerk; de club spreekt over contractbreuk omdat de vrijwilliger vroegtijdig stopt zonder vooropzeg. Wettelijk gezien kan de club tegenover deze vrijwilliger geen maatregelen nemen of sancties treffen, want een vrijwilliger heeft geen arbeidsovereenkomst met de organisatie.

- vergoedingen voor kosten bij vrijwilligerswerk
vrijwilligers mogen wel vergoed worden voor de kosten die ze voor de organisatie gemaakt hebben. Ze mogen niet meer bedragen dan 24,79€ per dag, 600 € per maand en 1094,79€ per jaar. Indien de vrijwilliger meer ontvangt dan is vastgesteld, moet dit bewezen worden. Indien deze grenzen worden overschreden zonder dat het kan bewezen worden vallen de vergoedingen buiten het vrijwilligerswerk.

Voorbeeld :

Suzy is danslerares op vrijwillige basis en krijgt geen loon, maar ze dient wel regelmatig de factuurtjes in van de cd's die ze koopt. De dansclub betaalt deze gemaakte kosten terug; dit past binnen de wettelijke regeling voor vergoedingen voor vrijwilligerswerk.

Martin kalkt regelmatig de lijnen van het voetbalveld van zijn club en krijgt voor zijn kosten (verplaatsingen, materiaal, wassen kledij) een vergoeding van 12,40€ per week. Gezien dit past binnen de wettelijke regeling voor vergoedingen voor vrijwilligers , moet Martin deze inkomsten niet aangeven op zijn belastingbrief.

Germaine wast wekelijks de truitjes van de club en krijgt daarvoor een forfaitaire kostenvergoeding. Ze wil nu ook spelers vervoeren bij wedstrijden op verplaatsing; Alles samen lopen de kosten, waar ze echter geen bewijs van heeft, dan boven de gestelde grenzen. Germaine moet kiezen. Indien ze voor het vrijwilligerswerk bij de club een hogere vergoeding ontvangt dan de wettelijke toegestane bedragen, vallen deze inkomsten buiten de regeling voor vrijwilligers en loopt ze het risico dat ze daarop belast zal worden.

Mark is bruggepensioneerd en wil secretaris van de plaatselijke wielertoeristenploeg worden. Dit is vrijwilligerswerk en dus doet hij een aangifte bij het werkloosheidsbureau. Hij wacht 14 dagen voor hij start met zijn nieuwe functie.

An is al een tijdje werkonbekwaam en wil in de turnclub waarbij haar kinderen aangesloten zijn mee turnlessen geven, want ze kunnen nog best iemand gebruiken. Nadat ze zich bevraagd heeft bij de adviserend geneesheer van haar ziekenfonds, wacht ze op de schriftelijke toestemming voor ze aan de slag gaat.

Jo zit in een rolstoel en neemt al enkele jaren deel aan de vergaderingen van de Provinciale Gehandicaptensportraad. Jo kan dit vrijwillig doen zonder dit te melden aan een instantie.

Organisatienota vrijwilligerswerk (model)

(* = verplichte elementen van de organisatienota volgens de wet)

1. Organisatie

* Naam organisatie : .....

* Juridisch statuut (feitelijke vereniging, vzw of openbare instelling): .....

* Naam verantwoordelijke (verplicht bij een feitelijke vereniging): .....

Telefoonnummer : .....

@-mail .....

* Omschrijving (sociale) doelstelling: .....

.....

.....

2. Vrijwillig(st)er

Naam vrijwillig(st)er: .....

Adres: .....

.....

Telefoonnummer : .....

Naam en telefoonnummer te contacteren bij ongeval: .....

3. Aard van het vrijwilligerswerk

De vrijwilliger engageert zich om voor de organisatie belangeloos activiteiten te verrichten.

De taak omvat (omschrijving van het vrijwilligerswerk, eventueel met vermelding van plaats, dagen en uren van de uitvoering van het vrijwilligerswerk en eventueel duur van de samenwerking)

.....

.....

.....

4. Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de vrijwilliger

De organisatie is burgerlijk aansprakelijk voor de schade die de vrijwilliger berokkent aan de organisatie en aan derden, bij het verrichten van het vrijwilligerswerk. De vrijwilliger kan slechts aansprakelijk worden gesteld in geval van bedrog, zware fout of herhaalde lichte fout. Hij/zij handelt steeds te goeder trouw.

De vrijwilliger verbindt zich ertoe elk ongeval zo snel mogelijk en uiterlijk binnen de 24 uur te melden aan (naam en telefoon contactpersoon van de organisatie):

.....

5. Verzekering voor vrijwilligers

* De organisatie heeft (zoals verplicht volgens de wet) een verzekering afgesloten die de burgerlijke aansprakelijkheid dekt van de organisatie, met uitzondering van de contractuele aansprakelijkheid.

.....

Naam verzekeringsmaatschappij .....

Polisnummer .....

(eventueel een document waarin de concrete gegevens van deze verzekering zijn opgenomen aan de vrijwilliger overhandigen)

* De organisatie heeft bijkomende verzekeringen afgesloten met de volgende dekking :

(opsomming eventuele andere polissen zoals ongevallen, rechtsbijstand of omnium voor de wagen van de vrijwilliger)

.....

Naam verzekeringsmaatschappij .....

Polisnummer .....

(eventueel een document waarin de concrete gegevens van deze verzekering zijn opgenomen aan de vrijwilliger overhandigen)

6. Plicht tot geheimhouding

*.De vrijwilliger voert zijn/haar opdracht uit met in acht name van de regels inzake discretie en beroepsgeheim, zoals die gelden binnen de organisatie, en is gebonden door een plicht tot geheimhouding met betrekking tot alle persoonlijke, medische en verpleegkundige gegevens die hem/haar zijn bekend geworden tijdens de uitvoering van de vrijwillige activiteiten, alsmede met betrekking tot al wat hem/haar confidentieel is meegedeeld.

- Art. 468 van het strafwetboek beschrijft de geheimhoudingsplicht als volgt : geneesheren, heekundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte (of voor een parlementaire onderzoekscommissie) getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet hen verplicht die geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van honderd frank (2,47 euro) tot vijfhonderd frank (12,93 euro)

De organisatie van haar kant behandelt alle informatie die ze van en aangaande de vrijwilliger verkrijgt, vertrouwelijk.

7. Vergoedingen voor onkosten

De vrijwilliger krijgt geen bezoldiging voor het gepresteerde vrijwilligerswerk.

- De organisatie betaalt geen vergoeding voor de onkosten aan de vrijwilliger, (of)
- De organisatie betaalt een vergoeding voor de effectieve onkosten, op basis van bewijskrachtige documenten (factuur, kasbon, ...) en dit voor kosten deër de vrijwilliger gemaakt in opdracht van de organisatie of noodzakelijke kosten in het kader van het verrichte vrijwilligerswerk (eventueel opsomming van onkosten die terugbetaald worden)
- (of)
De organisatie betaalt een forfaitaire vergoeding voor onkosten (rekening houdend met de wettelijk vastgestelde maxima), die gemaakt worden in opdracht van de organisatie of noodzakelijke kosten in het kader van het verrichte vrijwilligerswerk, ten bedrage van;
.....
.....
.....
(eventueel opsomming van onkosten die terugbetaald worden)

In twee exemplaren opgemaakt te .....(plaats) op.....(datum

Handtekening vrijwilliger .....Handtekening verantwoordelijke vrijwilligersorganisatie
(of ouders/voogd van de minderjarige vrijwilliger) (of afgevaardigde)